

Slovenski hmeljar

Prvi slovenski strokovni list za hmeljarstvo

Izhaja štirinajstnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za inozemstvo Din 50.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Cankarjeva ul. 4, telefon 176

Leto VI

Celje, dne 24. maja 1935

Štev. 10

Uspešno zatiranje peronospore

Komaj so letos mladi poganjki hmelja izbili iz zemlje, že so se pričeli zavijati, že hirajo in ne morejo nikamor naprej. Nekateri jih kar vse vprek smatrajo za kuštrovce kot prvi pojav peronospore. Pa tako hudo le ni. Glavni vzrok zakrčljanih poganjkov je namreč prehladno vreme, pri katerem se hmelj ne more prav razvijati. Kakor nas natančnejši pregled nasadov pouči, pa se med temi poganjki res najde tudi dovolj pravih kuštrovcev, ki nas resno pozivajo na obrambno delo proti peronospori, da nam ne skazi zopet pridelka kakor lansko leto. Na delo torej, hmeljarji, da pridelamo letos res gladko zeleno blago in bomo bolje in lažje prodajali!

Predvsem napeljimo le normalno razvite, zdrave poganjke. Kuštrovce pa porežimo, napravimo na koncu hmeljišča grmado in jih sežgimo, kajti vprav ti kuštrovci, na katerih se napravi konidioforova vegetacija nevarne glivice, so leglo in izvor poznejše peronospore na listih in kobilah. Poleg tega skrbimo, da bo zemlja v hmeljišču vedno čista in zrahljana ter zato večkrat okopavajmo.

Kakor hitro bo hmelj na oporah 1 m visoko, pa moramo prvič škropiti, z bakreno-apneno brozgo seveda, ker je to za nas najcenejše in tudi prav uspešno sredstvo. Da bo pa škropljenje kaj zaleglo, moramo škropivo napraviti pravilno in potem tudi pravilno škropiti. Vzrok morebitnemu neuspehu je namreč večinoma le v slabo napravljenem škropivu in pomanjkljivem škropljenju.

Napraviti pravilno bakreno-apneno brozgo sicer ni težko, vendar se mnogokrat napravi napačno in potem spali rastlino, ali pa ne učinkuje

in tako škropljenje ne zaleže dosti. Za prvo škropljenje hmelja potrebujemo 1% škropivo, katero napravimo pravilno takole:

V primerno čisto posodo, kad, sod ali podobno, odmerimo 50 l mehke vode (deževnice, rečnice ali poščnice, le v sili vodo iz vodnjaka), v katero obesimo čez noč v platneni vrečici 1 kg sijajno modre galice v velikih kristalih (zdrobljena v prah in prevečtrana ni dobra in se pozna po tem, da je že bolj svetle barve). V 12 do 24 urah se galica raztopi in tako dobimo v tej posodi čisto raztopino modre galice. Sedaj odmerimo v drugo posodo, ki drži vsaj 100 l, zopet 50 l mehke vode, vzamemo od te zopet v manjšo posodo nekaj vode ter raztopimo v njej 1 kg svežega živega apna in dolivamo (od 50 l v veliki posodi) toliko vode, da dobimo redko apneno kašo, katero dobro premešamo in vlijemo skozi sito nazaj v veliko posodo. Tako dobimo v tej posodi 50 l čistega apnenga mleka (ostanek kamenja in drobce apna na situ vržemo proč). Ako nimamo živega apna, vzamemo lahko tudi gašenega, vendar še enkrat toliko, torej 2 kg, in ga na isti način raztopimo in precedimo skozi sito v apneno mleko. Nato raztopino galice počasi in v tankem curku vlivamo med stalnim mešanjem v apneno mleko v veliki posodi ter dobimo na ta način 100 l res učinkovite in čiste bakreno-apnene brozge. Nikdar pa ne smemo vlivati apnenga mleka v raztopino galice, ker bi tedaj dobili le »zasirjeno« in slabo učinkovito brozgo. Pravilno napravljena brozga mora biti sijajno modra, nikakor pa ne zelenkasta ali vlečljiva. Tudi ne sme biti kislá, ker sicer požge rastline. Zato jo za vsak slučaj še preizkusimo s koščkom belega fenolfta-

Pristopajte k hmeljarski prodajni zadrugi!

leinovega papirja (dobi se v drogeriji), ki v pravilno napravljeni in dobro premešani brozgi pordeči; ako ne, napravimo na opisani način še nekoliko apnenega mleka in ga med stalnim mešanjem dolijemo brozgi, dokler fenolftaleinov papir ne pordeči. Nikdar ne uporabljamo brozge, dokler je nismo preskusili s tem papirjem in ugotovili, da je dobra. Radi boljše lepljivosti primešamo nato na 100 l gotove brozge še 35 g kazeina (dobi se v drogeriji) in dobimo na ta način 100 l res učinkovite bakreno-apnene brozge, ki ne bo mašila razpršilnikov, ker je popolnoma čista, in bo učinkovala na rastlini trajno, ker jo tudi dež ne bo lahko izpral, rastlini sami pa ne bo škodovala.

Tako in samo tako pripravljena brozga res učinkuje proti peronospori na hmelju, vinski trti in krompirju ter nekaterim boleznim sadnega drevja. Kdor pa meša apno in galico samo približno, ne bo imel uspeha, kajti če doda premalo apna, brozga ožge rastline, če ga pa dá preveč, ne učinkuje proti bolezni. Zato pa jo moramo vedno preizkusiti s fenolftaleinovým papirjem, kakor opisano. Za hmelj manj kot 1% brozga ne izda dosti, le za docela mlade in nežne rastline, še preden jih napeljemo na opore, uporabljamo iz previdnosti le $\frac{3}{4}$ % brozgo ($\frac{3}{4}$ kg galice in $\frac{3}{4}$ kg živega ali $1\frac{1}{2}$ kg gašenega apna).

Ko imamo tako pripravljeno res dobro brozgo, lahko škropimo. Zavedati pa se moramo, da učinkovitost brozge traja le 24 ur in jo moramo torej, kolikor smo jo pripravili, vedno še isti dan porabiti. Tudi moramo brozgo često premešati, tako vedno, predno jo nalijemo v škropilnico, in tudi v škropilnici večkrat, pa vedno z leseno palico in nikdar s kakim železnim orodjem. Škropiti je najbolje po dežju, ko se listje osuši, ker se ga tedaj najbolje oprime škropivo in se tedaj tudi najbolj širi bolezen. Po mokrem listju ne škropimo in prav tako ne v opoldanskih urah, ko solnce najbolj pripeka. Škropiti začnemo vedno od zgoraj doli ter poškropimo temeljito obe strani listov, zlasti pa spodnjo. Tudi zemljo okoli rastline je dobro poškropiti, da se uniči tudi tam trose peronospore. Škropiti moramo fino v obliki megle in ne polivati rastline z močnimi curki; zato moramo imeti dober razpršilnik in ne škropiti s premočnim pritiskom. Če smo škropili pravilno, je vsak list kar posejan na goso z drobnimi pikicami, če pa ostane na listu le par velikih nemarnih plavih peg, je bilo škropljenje slabo (grob razpršilnik ali premočen pritisk) ter bomo dosegli le slab uspeh. Paziti moramo tudi, da poškropimo skrbno celo rastlino od vrha do tal in da noben listič ne ostane

ne poškropljen. Ako par dni po škropljenju ne dežuje, se pravilno napravljena brozga prav dobro prime na liste in jo pozneje tudi dež ne izpere izlepa. Če pa takoj po škropljenju dežuje, dež pač škropivo izpere in moramo škropiti še enkrat.

Na delo torej, hmeljarji! Zajamčimo si brezhibno gladko zeleno barvo našega letošnjega pridelka, da bomo lažje in dražje prodali. Zato pa pridno zbirajmo in sežigajmo kuštrovce, te, ki že sedaj izbijajo iz zemlje, in one, ki se bodo razvili pozneje iz stranskih panog, rahlajmo pridno zemljo v hmeljišču in jo skrbno čistimo plevela, najpozneje ko bo hmelj 1 m visoko, pa ga pravilno poškropimo s res prav napravljeno in zato učinkovito bakreno-apneno brozgo. Peronospora na hmelju končno niti ni tako težko zatirati in zato pаметen hmeljar ne bo pustil, da mu uničuje pridelok in kvari ceno blaga.

Razno

Kaj zahtevajo vojvodinski hmeljarji? Združenje vojvodinskih hmeljarjev je predložilo kmetijskemu ministrstvu posebno spomenico, v kateri zahteva ureditev kulture hmelja s posebnim zakonom ali odredbo, in sicer: 1. Popis vseh hmeljskih nasadov v Dunavski banovini; napačne podatke se kaznuje z globo 500 do 50.000 Din v korist združenja in se utajene nasade prisilno uniči. — 2. Določijo naj se okoliši, res sposobni za pridelovanje kakovostnega hmelja, da ne bi vedno začetniki v neprimernih krajih kvarili dobrega glasu vojvodinskega hmelja. — 3. Vsak hmeljar mora biti član hmeljarske organizacije, ki štiti njegove interese in mu nudi potrebne nasvete. — 4. Površina vseh nasadov v Dunavski banovini se ustanovi na 1500 ha in jo more le ministrstvo po zaslišanju hmeljarjev, trgovcev in pivovarn povečati ali zmanjšati. — 5. Za vsak nov nasad je potrebno predhodno dovoljenje kmetijskega ministristva, ki ga izda po zaslišanju združenja. — 6. Vsako izpremembo nasadov je prijaviti takoj pristojni občini, ki o tem obvesti združenje. — 7. Predprodaja hmelja se prepoveduje. — 8. Vpelje naj se obvezno znamkovanje za ves hmelj; znamkovalnice, v katerih so zastopani hmeljarji in trgovci v razmerju 2:1, naj se uradno nadzoruje. — 9. Znamkovalnica naj bo v vsakem hmeljskem okolišu kot podružnica središnice v Petrovcu; pravila znamkovalnice naj potrjuje banovina ali pa ministristvo. — 10. Vsaka znamkovalnica naj ima v posameznih občinah zaprisežene poverjenike, ki hmelj overijo in izdajo overilnico, ki po podpisu središnice postane javna listina. — 11. Če bo površina nasadov 1500 ha dosežena, pa se bodo javili še novi hmeljarji, naj se stare prisili, da površino svojih nasadov skrčijo do 2 kat. oralov, kar naj bo maksimum za enega hmeljarja; krčiti nasade bi morali najprej tisti, ki imajo največ hmelja. — 12. Pri izdajanju dovoljenja za nove nasade imajo prednost hmeljarji-

Zbirajte in prispevajte v tiskovni sklad!

kmetje. — 13. Kdor bi se pregrešil proti temu zakonu ali odredbam, naj se kaznuje z globo 100—100.000 Din.

Proti bolhačem. K temu članku v prejšnji številki lista pripominjamo, da je proti bolhačem druge generacije v juliju (avgustu), ki škoduje zlasti kobilam, priporočal tepilne pasove že pred leti dr. Blatny in da se ta način borbe proti bolhačem, semtertje v ČSR tudi prav uspešno uporablja. Vendar pa je dr. Blatny ugotovil, da le nekaj cm široke lepilne pasove bolhači preskočijo in priporoča zato odstraniti na trtjah do 1 m visoko vse listje in ves ta del trt namazati z lepilom; samo na ta način je namreč bolhačem res docela onemogočen pristop v kobule. Da pri žični napeljavi ne zlezajo bolhači po stebrih navzgor in odtod preskočijo na hmelj, je treba tudi stebre namazati z lepilom. Pri nasadih na hmeljevke pa moramo obsebiurno namazati tudi te. Prav tako z enostavnim ofresenjem tudi v nasadih z žico ne spravimo vseh bolhačev z rastline, zlasti če jih ne ofresamo pri prav solnčnem vremenu, in je zato bolj zanesljiv način, kakor smo ga priporočali za nasade na hmeljevke.

Konsum piva v Ameriki se dviga. V prvem letošnjem četrtletju so ga popili 9,617.284 hl, dočim lani v istem času le 7,657.664 hl, letos torej za 1,959.620 hl t. j. nad 25 % več.

Pridelek hmelja v ČSR je po poročilih posameznih okolišev znašal lani v Žatcu 50.000, Uštku 13.000, Roudnici 5606, Dubi 1458 ter Tršicah in drugih krajih 1250, torej skupno 71.314 stotov, dočim predlani le 62.500 stotov. Že do konca marca se je izvozilo nad 50.000 stotov, kakih 4000 pa se bo še, tako da bo ostalo za doma le 17.314 stotov. V začetku lanske sezone se je cenilo stare zaloge v pivovarnah na 10.000 stotov, ki pa se bodo predvidoma do bodoče sezone še znižale na 5000 stotov.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Radi izredno hladnega vremena je rastlina za več kot 14 dni zaostala v razvoju in niti privezovanje še ni povsod končano. Zgodaj obrezani nasadi so precej boljši in semtertje tudi že nad 1 m visoki. Vlaga ima hmelj dovolj, pač pa mu je nujno potrebno bolj toplo vreme, zlasti noči so še vse preveč hladne. Bolhači, ki so se semtertje pojavili, ne povzročajo pomembnejše škode. Posamezne kuštrovce skrbni hmeljarji pridno sežigajo. — V kupčiji je položaj nespremenjen in prav tako tudi cene. Nekaj zanimanja je tudi že za predprodajo letošnjega pridelka, vendar do zaključkov še ni prišlo.

Vojvodina: Radi hladnega vremena je rastlina za tri tedne zaostala v razvoju in ne more nikamor prav naprej. — V kupčiji je položaj nespremenjen.

Češkoslovaška: Trajno hladno vreme je zadržalo hmeljsko rastlino za najmanj tri tedne v razvoju. Napeljevanje žice je sicer končano, vendar rastlina večinoma šele bode iz zemlje in jo bo šele v juniju mogoče napeljati. Pojavlja se mnogo bolhačev, zatiranje pa je radi vetrovnega in deževnega vremena

zelo otežkočeno. Obiranje bo vsekakor letos zelo zakasnilo. — Tržišče je zelo mirno in le za izvoz nekaj zanimanja. Cene so še popustile in notira sedaj lanski žateški pridelek 58—69 Din za kg; znamkovano je dosedaj 49.945 stotov, neprodane zaloge pa znašajo še kakih 1500 stotov. Ker bi pri normalni letini pridelek za kakih 25.000 stotov prekašal potrebo, se pripravlja predlog za nadaljnje skrčenje nasadov. Prav tako se pripravlja predlog za ureditev vnovčenja hmelja.

Nemčija: Nenavadno mrzlo vreme silno zadržuje normalni razvoj hmeljske rastline. Tudi vlage že primanjkuje ter bi bilo toplo in deževno vreme že nujno potrebno. Bolhači se ponekod močno pojavljajo in je direktno zatiranje neobhodno potrebno. Rastlina je zelo zaostala in se je le semtertje že moglo pričeti z napeljevanjem. — Tržišče je nadalje mirno, cene pa se drže in se plačuje sedaj za domačo porabo lanski pridelek 79—104 Din, gorski 77—83 Din, Baden 79 in Teftnang 85—102 Din, za izvoz pa gorski 56—58 Din in Baden 58 Din, za predlanski pridelek pa 47—49 Din in starejše letnike 15 Din za kg. Neprodane zaloge pri NHPD znašajo še kakih 1300 in pri trgovcih 250 stotov lanskega pridelka, dočim je od producentov prevzelo vse; tako pičle zaloge že mnogo let ob tem času niso bile.

Francija: Mrzlo in deževno vreme je oviralo vsa dela v nasadih in tudi razvoj rastline, ki je zelo zaostala in se bo zato tudi obiranje zakasnilo. — Tržišče je zopet živahnejše, ker se kupuje nekaj več za Ameriko in plačuje za boljši lanski alzaški pridelek 46—50 Din. Za predprodajo letošnjega pridelka je precej zanimanja in je že bilo prodano nekaj burgundskega hmelja za oktober po 29—34 Din; ker pa so producenti radi slabih izgledov na letošnji pridelek vedno bolj rezervirani, se cene dvigajo in se ponuja tudi že po 47 Din za kg.

Poljska: Trajno hladno vreme izredno ovira vsa dela v nasadih in rastlino v razvoju, ki menda še nikdar ni bila tako zapoznena kakor letos. — Na tržišču je položaj nespremenjeno miren in prav tako tudi cene.

Belgija: Rastlina trpi od hladnega vremena in je močno zaostala. — Na tržišču je položaj nadalje miren, cene pa so nespremenjene.

Anglija: Tržišče je nadalje prav mirno in prometa le semtertje nekaj.

Amerika: Tržišče je nadalje mirno in le semtertje nekoliko oživi. Cene so še popustile in notira sedaj domači pridelek lanski 12—16 Din, predlanski 10—12 in starejši 3—9 Din, že zacarinjen inozemski pa lanski 75—110 Din, predlanski 44—66 Din in starejši 13—30 Din za kg. Hmeljarji so zopet bolj popustljivi in prodajajo lanski Oregon že po 6—9 Din, Yakima po 7 Din, slabši Sacramento pa se dobi že po 5 Din za kg. Kupuje se le najboljše blago, inozemsko pa je predrago in le težko najde kupca. — Uredbo o vnovčenju hmelja je ministrstvo potrdilo in jo predložilo hmeljarjem; ako se 60 % izjavi zanj, bo pet dni potem stopila v veljavo. Mlada rastlina se prav dobro razvija, čeprav je nekoliko zaostala.

Preglejte in upoštevajte oglase!

Najvišje cene, dejansko plačane zadnji čas za 1 kg najboljšega hmelja raznih provenienc, so bile naslednje:

Nemčija (Hallertau)	98 Din
Češkoslovaška (Zatec)	65 Din
Anglija (Cluster)	57 Din
Francija (alzaški)	51 Din
Jugoslavija (savinjski)	32 Din
Poljska (wolinjski)	29 Din
Belgija (Poperinghe)	23 Din
Amerika (Oregon)	16 Din

S p l o š n o : Radi trajno hladnega vremena je rastlina povsod za več tednov zapoznala v razvoju in bo predvidoma tudi obiranje zakasnilo. Ako ne bo tedaj izredno ugodno vreme, bo za gladko zeleno blago letos verjetno bolj trda.

Za razvedrilo

Zakaj takoj ne poveste.

Zdravnik: »Vaš mož je resno bolan. Takoj ga spravite v posteljo, potem bom pa že dvakrat dnevno pogledal k njemu.«

Žena: »Hvala Bogu, da smo pri bolniški blagajni.«

Zdravnik: »Zakaj pa tega takoj ne poveste? Če je tako, naj pa vaš mož izpije le nekaj kamilčnih čajev, pa bo dober.«

Ali se izplača.

Lenka: »Liza, ali si res odslovila kuharico in sedaj sama kuhaš? Saj se ti ne izplača.«

Liza: »O pač! Odkar sama kuham, moj mož polovico manj poje.«

Kmetje, meščani, trgovci, obrtniki!

Zavarovalnica slovenskega ljudstva je le
Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Zavaruje:

1. **proti požaru, strelji in plinski razstrelbi:** poslopja vsake vrste, dograjena pa tudi med gradnjo, vse premičnine, pohištvo, zvonove, poljske pridelke, **hmelj**, žito, krmo itd.;
2. **proti razbitju in razpoki:** zvonove, steklo;
3. **v življenjskem oddelku:** na doživetje in smrt, otroške dote, rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah in posmrtninsko zavarovanje »KARITAS«;
4. **sprejema nezgodna zavarovanja** poedincev, društev, kolektivna delavska zavarovanja, potovalna zavarovanja, zavarovanja šoferjev, potnikov v avtu, zavarovanja zakonite dolžnosti jamstva v vseh oblikah, zavarovanja avtomobilov zoper poškodbo, požar in tatvino.

Za vsa pojasnila in nasvete v zavarovalnih zadevah se obračajte le na naše krajevne poverjenike po župnijah ter

v Celju

na podružnico Vzajemne zavarovalnice, palača Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica 2, in

v Mariboru

na gosp. Franja Žebota, glavnega zastopnika Vzajemne zavarovalnice, Loška ulica št. 10.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

v novi, lastni palači

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice